

Situatie de criza pe piata titeiului si produselor petroliere, de miercuri, pâna pe 30 iunie

Declararea situatiei de criza pe piata titeiului si/sau a produselor petroliere intra în vigoare de miercuri si este valabila pâna pe 30 iunie, în aceasta perioada fiind instituit un pachet de masuri pentru protejarea cetatenilor si economiei, conform Ordonantei de Urgenta publicate în Monitorul Oficial din 26 martie 2026.

Perioada de aplicare a acestor solutii poate fi prelungita succesiv pentru durate de câte cel mult 3 luni, cât timp persista împrejurările care au determinat situatia de criza.

Ordonanta de Urgenta prevede limitarea adaosului comercial practicat de operatorii economici care produc, importa, distribuie si/sau comercializeaza benzina, motorina la valoarea medie a adaosului comercial practicat în anul 2025 de catre fiecare operator economic. Exceptie fac exporturile si livrarile intra-comunitare.

Potrivit Executivului, masura are în vederea descurajarea unui posibil comportament inadecvat al operatorilor economici si a unor potentiale tendinte de specula, care ar conduce la cresteri nejustificate de pret la aceste produse. Valoarea medie anuala a adaosului comercial pentru anul 2025, precum si calculul care a determinat valoarea, se comunica Agentiei Nationale de Administrare Fiscala.

În cazul constatarii unor adaosuri comerciale peste limitele prevazute în actul normativ, vor fi aplicate amenzi cuprinse între 0,5% si 1% din cifra de afaceri realizata în anul anterior sanctionarii.

De asemenea, prin actul normativ se introduce posibilitatea ca operatorii economici sa diminueze continutul de biocarburant din volumele de benzina puse pe piata de la 8% la minimum 2% pentru benzina, pe perioada de aplicare a masurilor de protectie. Aplicarea acestei masuri conduce la evitarea riscului ca operatorii economici sa întâmpine dificultati în asigurarea simultana a volumelor necesare de carburanti si a respectarii cerintelor privind continutul de biocarburant, fapt care ar conduce la disfunctionalitati în aprovizionarea pietei interne.

Totodata, pentru a asigura necesarul intern de consum, exportul de motorina si titei se va efectua doar dupa obtinerea acordului ministerului cu atributii în domeniul economic si ministerul de resort. Astfel, pe durata situatiei de criza încheierea si/sau executarea contractelor de export si/sau de livrare intracomunitara de motorina si titei se pot realiza de catre operatorii economici exclusiv cu acordul prealabil scris emis de catre Ministerul Economiei, Digitalizarii, Antreprenoriatului si Turismului si Ministerul Energiei.

"Obtinerea unui acord prealabil pentru realizarea exporturilor/vânzarilor intracomunitare de motorina si titei este determinata de existenta unui dezechilibru structural la nivelul pietei nationale a produselor petroliere, caracterizat printr-un excedent de benzina si un deficit de motorina. Aceasta conditie va fi ulterior reglementata printr-o procedura de emitere a acordului respectiv prin ordin al ministrului economiei, digitalizarii, antreprenoriatului si turismului si ministrului energiei", conform unui comunicat al Executivului.

Exporturile realizate fara avizele necesare vor fi sanctionate cu amenda între 5% si 10% din cifra de afaceri, precum si cu masura complementara de confiscare a bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contraventii.

Ordonanta de Urgenta contine si unele modificari privind piata gazelor naturale, scopul acestora fiind acela de eliminare a ambiguitatilor juridice si a riscului de interpretare neunitara, asigurare a delimitarii corecte a atributiilor institutiilor publice, evitare a unor disfunctionalitati în implementarea mecanismului de alocare a gazelor naturale, prevenire a aparitiei unor dezechilibre între participantii la piata, reducere a riscului de litigii

generate de aplicarea neclara a prevederilor legale.

Principalele modificari cu privire la gazele naturale sunt: instituirea unui mecanism clar de repartizare proportionala a cantitatilor disponibile, în functie de consumul estimat al clientilor fiecarui furnizor; introducerea unor prevederi detaliate privind defalcarea cantitatilor pe categorii de consum; stabilirea unor reguli explicite de calcul, inclusiv: determinarea stocurilor minime, calculul diferentelor între consumul estimat si cantitatile alocate, recalcularea cantitatilor în functie de evolutia consumului; reglementarea unui mecanism de recalculare si ajustare periodica, pe baza datelor transmise de operatorii din piata; instituirea unor obligatii privind transmiterea si actualizarea datelor între producatori, furnizori si autoritatile competente.

Actul normativ adoptat de Guvern instituie si un mecanism de verificare a aplicarii acestor prevederi de catre institutiile statului, iar, în cazul constatarii încalcarii masurilor, un set de contraventii care vor fi puse în aplicare. Astfel, pentru punerea în aplicare a prezentei ordonante de urgenta, operatorii economici, persoane fizice sau juridice, au obligatia de a transmite lunar Consiliului Concurentei, Agentiei Nationale de Administrare Fiscala, Autoritatii Nationale pentru Protectia Consumatorilor si Ministerului Energiei, în cel mult 20 zile calendaristice de la încheierea lunii de raportare, rapoarte privind modul de aplicare a prevederilor actului normativ, inclusiv date si informatii referitoare la preturile practicate.

Declararea situatiei de criza si masurile instituite au fost determinate, conform OUG, de conjunctura actuala, caracterizata de volatilitatea si cresterea constanta a cotelor internationale ale titeiului, benzinei si motorinei, în special la motorina, cu impact direct asupra preturilor la pompa în România, de faptul ca evenimentele din Orientul Mijlociu au avut repercusiuni majore asupra pietei petroliere globale, în special în ceea ce priveste cotelor internationale ale titeiului si ale motorinei, care s-au majorat cu cel puțin 25-50% fata de începutul lunii februarie 2026, exercitând presiuni asupra pietei interne.

Alte motive au fost: faptul ca România depinde de importuri de titei în proportie de aproximativ 75%, iar cresterea cotelor pune presiuni majore pe piata petroliera din România; perturbarea fluxurilor comerciale si energetice la nivel global, care genereaza incertitudine si volatilitate accentuata pe pietele internationale ale titeiului, benzinei si motorinei, cu efecte directe asupra aprovizionarii si formarii preturilor pe piata interna; faptul ca majorarea ampla a preturilor acestora în perioada recenta pe plan european este de natura sa se rasfrânga mai devreme sau mai târziu asupra dinamicii preturilor de consum, cresterea generalizata a ratelor inflatiei la nivel comunitar reprezentând o preocupare generala, iar cresterea preturilor la carburanti are un impact direct asupra costurilor de transport, cu efecte în lant asupra preturilor bunurilor de consum, în special în sectoarele agriculturii, industriei alimentare si comerțului etc.

Totodata, analiza evolutiilor recente ale pietei produselor petroliere evidentiaza existenta unui dezechilibru între cerere si oferta la nivel national, caracterizat printr-un excedent de benzina si un deficit de motorina, în contextul cresterii consumului national si al limitarilor privind aprovizionarea cu combustibili, ceea ce a condus la necesitatea adoptarii unor masuri temporare si proportionale pentru asigurarea prioritizarii aprovizionarii pietei nationale cu motorina, în vederea garantarii continuitatii activitatilor economice si protejarii consumatorilor.

Actul normativ are în vedere si evitarea unui blocaj la nivelul contribuabililor care desfasoara activitati în domeniul comerțului si transportului de bunuri cu risc fiscal ridicat, cu consecinte negative atât în ceea ce priveste desfasurarea în viitor a activitatii, cât si acumularea de noi datorii catre bugetul general consolidat al statului, ca urmare a dificultatii privind plata la termen a obligatiilor fiscale datorate si evitarea riscului ca operatorii economici sa întâmpine dificultati în asigurarea simultana a volumelor necesare de carburanti si a respectarii cerintelor privind continutul de biocarburant, fapt care ar conduce la disfunctionalitati în aprovizionarea pietei interne.

De asemenea, se urmareste prevenirea si stoparea unor posibile tendinte de specula.

